

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Rıdvan Turan

Mersin Milletvekili

Türkiye'nin Afrin'e girmesinin üzerinden yaklaşık 3 yıl geçmiştir. Bu üç yıllık zaman diliminde zeytinlerin hasat edildiği her sonbahar mevsiminde, Afrin zeytinlerinin Türkiye üzerinden pazarlanması gündeme gelmektedir. Afrin'den getirilen zeytinlerin Türkiye'ye nasıl getirildiği konusunda, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kamuoyunu rahatlatarak kapsamlı bir açıklama yapılmamıştır. 3 yıldır soruları cevapsız kalan Türkiye zeytin üreticileri, Afrin'den getirilen zeytinlerin veya zeytinyağının Türkiye'deki fiyatları düşürmesinden dolayı zarar ettiklerini birçok defa yazılı ve görsel medyada ifade etmişlerdir. En son geçtiğimiz günlerde Antakya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet Çiçin, Afrin'den getirilen 90 bin ton zeytin yağının Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla Amerika Birleşik Devletleri'ne pazarlandığını ifade etmiştir.

Türkiye'nin Afrin'e girmesinden hemen sonra Tarım Kredi Kooperatiflerine Afrin'den zeytin getirmesi için özel kararname çıkartılmıştır. Bu kararname ile Tarım Kredi Kooperatifleri'ne Afrin'den getirilen zeytin veya zeytinyağları için herhangi bir kota sınırlaması getirilmediği gibi hiçbir denetim de söz konusu değildir. 2018 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri ilk önce Afrin'den 5 bin ton zeytin veya zeytinyağı getirildiğini kamuoyu ile paylaşmış, fakat sonrasında yaklaşık 26 bin ton zeytin veya zeytinyağı getirildiği ve yurt dışına ihraç edildiği anlaşılmıştır.

19 Kasım 2019 tarihinde Dışişleri Bakanlığı bütçesinin Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldüğü sırada, Afrin zeytinleri meselesi hakkında konuşma yapan Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, "Suriye'deki zeytinler, zeytinyağı 'reexport' yapılıyor bizim üzerimizden. Gelir de

bahçe sahiplerine dağıtılıyor. Yani burada hırsızlık veya başka bir şey yok. Bu kara propagandanın bir parçasıdır." biçiminde cevaplayarak Afrin zeytinlerinin Türkiye üzerinden ihraç edildiğini belirtmiştir.

Afrin zeytinlerinin Türkiye'ye getiriliş biçiminin gizli saklı olması ve AKP iktidarının kamuoyunu aydınatabilecek açıklamalardan kaçınması, Afrin'deki zeytin üreticilerinin rızasının alınmadan getirildiği iddialarını güçlendirmektedir. Dolayısıyla Afrin'den Türkiye'ye getirilen zeytin veya zeytinyağı konusunda kamuoyunu aydınlatacak kapsamlı bir açıklama yapılması bir zorunluluktur. Aksi halde Afrin'den getirilen zeytin veya zeytin yağının Türkiye'ye getirilmesi meselesi, önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin uluslararası anlaşmaları ihlal ettiği gerekçesiyle karşımıza çıkma ihtimali hayli yüksektir.

Bu Bağlamda;

- 1) 2020 yılında Afrin'den Türkiye'ye 90 bin ton zeytin yağı getirildiği iddiaları doğru mudur? Eğer doğruysa Afrin'den ne kadar zeytin veya zeytin yağı getirilmiştir?
- 2) Afrin'den getirilen zeytin veya zeytin yağının ne kadarı yurt dışına ihraç edilmiştir?
- 3) Afrin zeytinlerinin Türkiye'ye getirilmesi ve yurt dışına ihraç edilmesi nasıl gerçekleşmektedir?
- 4) Afrin'den getirilen zeytin veya zeytin yağı hangi ülkelere ihraç edilmiştir?
- 5) 2020 yılı dahil olmak üzere son 3 yılda Afrin'den ne kadar zeytin veya zeytin yağı getirilmiştir? Türkiye'ye 3 yıldır getirilen zeytin veya zeytin yağının ne kadarı yurt dışına ihraç etmiştir?
- 6) Afrin'den getirilen zeytin veya zeytin yağı için Afrin'deki zeytin üreticilerine ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 7) Afrin'deki zeytin üreticilerine zeytinin kg için ne kadar ödenmektedir?
- 8) Tarım Kredi Kooperatifleri Afrin zeytinlerinin ihraç edilmesinde ne kadar kar elde etmiştir?
- 9) Tarım Kredi Kooperatifleri, Afrin'deki zeytin veya zeytin yağını hak sahiplerinden mi yoksa ÖSO'dan mı almaktadır?
- 10) Afrin'den zeytin getirmenin Türkiye'deki zeytin üreticilerini zor durumda bıraktığını düşünüyor musunuz?